

כמי שגונז הכל תחת מפתח אחד, ואותו המפתח גונז הכל בהיכל אחד. ואף על גב שהכל גנזו בהיכל ההוא - העקר של הכל הוא באותו המפתח. אותו המפתח סוגר ופותח.

באותו ההיכל יש גנזים נסתרים רבים אלו על אלו. באותו ההיכל יש שערים מעשה סתר, והם חמשים. נחקקו לארבעה צדדים והיו לארבעים [ס"א ותשעה]. לשער אחד אין צד, לא ידוע אם הוא למעלה אם הוא למטה [ס"א הוא למעלה הוא למטה]. ומשום כך אותו השער סתום.

בתוך אותם השערים יש מנעול אחד, ומקום אחד קטן להכניס אותו המפתח בו, ואינו נרשם אלא ברשם של המפתח. אין יודעים בו אלא אותו המפתח [ס"א של המפתח] לבדו. ועל זה הסוד בראשית ברא אלהים.

בראשית זה המפתח שהכל נסתר בו, והוא סוגר ופותח, וששה שערים פלולים בו באותו המפתח שסוגר ופותח. כשסוגר את אותם השערים וכולל אותם בתוכו [כ"א וכולא בתוכו], אז ודאי כתוב בראשית, דבר גלוי בכלל דבר נסתר. ובכל מקום ברא - זה דבר נסתר. סוגר ולא פותח. אמר רבי יוסי, ודאי זה כך, ושמעתי את המאור הקדוש (רשב"י) שאומר כך, שדבר נסתר הוא ברא, סוגר ולא פותח. ובעוד שהיה סוגר במלת ברא, לא היה העולם ולא התקנים, והיה מכסה על הכל תה"ו. וכשולט התה"ו הנה, אין עולם ולא מתקנים.

מתי אותו המפתח פותח שערים ומזדמן לשמוש ולעשות תולדות? כשכא אברהם, שכתוב אלה תולדות השמים והארץ

גניז פלא בהיכלא חדא, ואף על גב דכלא גניז בההוא היכלא, עקרא דכלא בההוא מפתחא הוי. ההוא מפתחא סגיר ופתח.

בההוא היכלא אית ביה גניזין סתימין סגיאיין אלין על אלין. בההוא היכלא אית תרעין עובד סתימו ואנון חמשין. אגליפו לארבע סטרין והוו ארבעין (ס"א ותשע). חד תרעא לית ליה סטרא, לא ידיע אי הוא לעילא, אי הוא לתתא (ס"א איהו לעילא איהו לתתא). ובגין כך ההוא תרעא סתימין.

גו אינון תרעין אית מנעולא חדא, וחד אתר דקיק לאעלא ההוא מפתחא ביה, ולא אתרשים אלא ברשימו דמפתחא, לא ידיעין ביה אלא ההוא מפתחא (ס"א דפתחא) בלחודוי. ועל רזא דנא בראשית ברא אלהים.

בראשית דא מפתחא דכלא סתימין ביה, והוא סגיר ופתח, ושית תרעין פלילין ביה. בההוא מפתחא דסגיר ופתח. פד סגיר אנון תרעין וכליל לון בגויה (כ"א וכלה בגויה) פדין ודאי כתיב בראשית מלה גליא בכלל מלה סתימאה. ובכל אתר ברא מלא סתימאה איהו, סגיר ולא פתח.

אמר רבי יוסי ודאי הכי הוא, ושמענא לבוצינא קדישא דאמר הכי, דמלה סתימאה איהו ברא סגיר ולא פתח. ובעוד דהוה סגיר במלה דברא, עלמא לא הוי ולא אתקיים, והוה חפי על פלא תה"ו, וכד שלטא האי תה"ו, עלמא לא הוה, ולא אתקיים.

אימתי ההוא מפתחא פתח תרעין ואזדמן לשמושא ולמעבד תולדין פד אתא אברהם דכתיב אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ותנינן באברהם. ומה דהוה כלא

בהבְּרָאָם, וְשָׁנִינוּ בְּאַבְרָהָם. וְמָה שֶׁהַכֹּל הָיָה סְתוּם בְּמִלַת בְּרָא - חִזְרוּ הָאוֹתוּת לְשִׁמְשׁ, וְיִצְא עֲמוּד שֶׁעָשָׂה תוֹלְדוֹת, אֲבָר הַיְסוּד הַקְּדוֹשׁ שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עָלָיו.

בְּשֶׁהָאֲבָר הַזֶּה נִרְשַׁם בְּמִלַת בְּרָא, אִז רֶשֶׁם הַנִּסְתָּר הַעֲלִיּוֹן [ג"א הקדוש לנלות] רֶשֶׁם אַחֵר לְשִׁמּוֹ וְלִכְבוֹדוֹ. וְזֶה הוּא מ"י. בְּרָא אֱלֹהִים, וְגַם בֵּין הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁמִּתְבַּרְךְ שֶׁהוּא מ"ה שֶׁנִּרְשַׁם. וְהוֹצִיא מִן בְּרָא אֲבָר, וְהוּא רְשׁוּם בְּאֱלֹהִים מִצַּד זֶה וְאֲבָר מִצַּד זֶה. הַנִּסְתָּר הַקְּדוֹשׁ. אֱלֹהִים עוֹמֵד. אֲבָר עוֹמֵד. כְּשֶׁנִּשְׁלַם זֶה - נִשְׁלַם זֶה. חוֹקֵק לְאֲבָר הַזֶּה ה', וְחוֹקֵק לְ"אֱלֹהִים" הַזֶּה י'.

מִתְעוֹרְרוֹת הָאוֹתוּת לְהַשְׁלִים אֶת הַצַּד הַזֶּה וְאֶת הַצַּד הַזֶּה, וְאִז מוֹצִיא מ"ם. נוֹטֵל אֶחָד לְצַד הַזֶּה וְאֶחָד לְצַד הַזֶּה. נִשְׁלַם הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ וְנַעֲשֶׂה אֱלֹהִים גַּם בֵּין הַשֵּׁם שֶׁל אֲבָרָהִם. כְּשֶׁנִּשְׁלַם זֶה - נִשְׁלַם זֶה.

וַיֵּשׁ אוֹמְרִים שֶׁנֹּטֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ הוּא מ"י וְזָרַק בְּאֱלֹהִים וְנַעֲשֶׂה אֱלֹהִים. וְנֹטֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ הוּא מ"ה וְזָרַק בְּאֲבָר וְנַעֲשֶׂה אֲבָרָהִם. (ומלת מ"י רומזת לחמשים שערי בינה, ויש בה יו"ד, האות הראשונה של השם הקדוש. ומלת מ"ה רומזת למנן השם הקדוש, ויש בה האות השנייה של השם הקדוש יח"ה, כמו שנאמר (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי הָעָם שִׁבְּכָה לוֹ וְגו' (איוב כו) תוֹלַה אֶרֶץ עַל בְּלִי מִיָּה. וְאִז הַתְּקִימוּ שְׁנֵי עוֹלָמוֹת. בְּיַד הָעוֹלָם הַבָּא, וְבַה"א הָעוֹלָם הַזֶּה. כְּלוֹמַר בְּמִי בְּרָא אֶת הָעוֹלָם הַבָּא, וְבַה"א בְּרָא אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה. וְהוּוּ רְמֵז מַעֲלָה וּמִסְתָּה).

וְאִז עָשָׂה תוֹלְדוֹת וְיִצְא שֵׁם שְׁלֹם מִה שְׁלֹא הָיָה מִקֶּדֶם לְכַן. זֶהוּ שְׁכַתוּב (בראשית ב) אֱלֹהִים תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם. כְּלָם הָיוּ תְלוּיִם עַד שֶׁנִּבְרָא שְׁמוֹ שֶׁל אֲבָרָהִם. נִשְׁלַם הַשֵּׁם הַזֶּה שֶׁל אֲבָרָהִם, נִשְׁלַם הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. זֶהוּ שְׁכַתוּב

סְתוּם בְּמִלַת בְּרָא, אֶתְהִדְרוּ אֶתְוֹן לְשִׁמּוֹשָׁא, וְנִפְקַ עֲמוּדָא דְעֵבֵד תוֹלְדִין, אֲבָר יְסוּדָא קַדִּישָׁא דְעֵלְמָא קַיִמָא עֲלֵיהּ.

בַּד הָאִי אֲבָר אֶתְרִשִׁים בְּמִלַת בְּרָא כְּדִין רִשִׁים סְתִימָאָה עֲלָאָה (ג"א קדִישָׁא לְנִלְאָה) רִשִׁימוּ אֶתְרָא לְשִׁמְיָה וְלִיקְרִיָה. וְדָא אִיהוּ מ"י בְּרָא אֱלֹהִים. וְגַם בֵּין שְׁמָא קַדִּישָׁא דְאֶתְבְּרָכָא דְאִיהוּ מ"ה אֶתְרִשִׁים. וְאֶפִּיק מִן בְּרָא אֲבָר. וְהוּא רִשִׁים בְּאֱלֹהִים מְסֻטְרָא דָא וְאֲבָר מְסֻטְרָא דָא. סְתִימָאָה קַדִּישָׁא. אֱלֹהִים קַיִמָא. אֲבָר קַיִמָא. כַּד אֶשְׁתְּלִים דָא אֶשְׁתְּלִים דָא. גְּלִיף לְהָאִי אֲבָר דָּ. גְּלִיף לְהָאִי אֱלֹהִים י'.

אֶתְעָרוּ אֶתְוֹן לְאֶשְׁלָמָא לְהָאִי סְטְרָא וְלְהָאִי סְטְרָא, כְּדִין אֶפִּיק מ"ם. נֹטֵל חַד לְהָאִי סְטְרָא וְחַד לְהָאִי סְטְרָא, אֶשְׁתְּלִים שְׁמָא קַדִּישָׁא וְאֶתְעֵבֵד אֱלֹהִים גַּם בֵּין שְׁמָא (דף ט"ו ע"א) דְאֲבָרָהִם. כַּד אֶשְׁתְּלִים דָא אֶשְׁתְּלִים דָא.

וַיֵּשׁ אוֹמְרִים דְנֹטֵל קַדִּישָׁא בְּרִיךְ הוּא מִי וְשַׁדִּי בְּאֱלֹהִים וְאֶתְעֵבֵד אֱלֹהִים. וְנֹטֵל קַדִּישָׁא בְּרִיךְ הוּא מִה וְשַׁדִּי בְּאֲבָר וְאֶתְעֵבֵד אֲבָרָהִם. (ומלת מ"י רומז לחמשים שערי בינה ואית בה יו"ד אות קדמאָה דְשְׁמָא קַדִּישָׁא. ומלת מ"ה רומז למננא דְשְׁמָא קַדִּישָׁא, ואית ביה אות תְּנִינָא דְשְׁמָא קַדִּישָׁא יְהוּה. כְּמָה דְאֶתְ אֲבָר, (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי הָעָם שִׁבְּכָה לוֹ וְגו' (איוב כו) תוֹלַה אֶרֶץ עַל בְּלִי מִיָּה. וְכַדִּין אֶתְקַיְמוּ תְרִין עֲלָמִין. בְּיַד עֵלְמָא דְאֶתְנִי, וְכַה"א עֵלְמָא דָא. כְּלוֹמַר בְּמִי בְּרָא עוֹלָם הַבָּא וְבַה"א בְּרָא עוֹלָם הַזֶּה. וְכִין הוּא רְמֵז עֵילָא וְתַמָּא).

וְכַדִּין עֵבֵד תוֹלְדוֹת וְנִפְקַ שְׁמָא שְׁלִים מִה דְלֹא הָיָה קֶדֶם דְנָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב אֱלֹהִים תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם, כְּלָהוּ הוּוּ תְלוּיִן עַד דְאֶתְבְּרִי שְׁמִיָה דְאֲבָרָהִם. כִּינֵן דְאֶשְׁתְּלִים שְׁמָא דָא דְאֲבָרָהִם, שְׁמָא קַדִּישָׁא שֶׁל אֲבָרָהִם. כִּינֵן שֶׁנִּשְׁלַם הַשֵּׁם הַזֶּה שֶׁל אֲבָרָהִם, נִשְׁלַם הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁל אֲבָרָהִם. זֶהוּ שְׁכַתוּב